

1981 FEBRUÁR

mi ÚJSÁG nálunk?

A VICTORIAI MAGYAR TÁRSASKÖR HAVI ÉRTESÍTŐJE

INVITATION

TO THE 1981 ANNUAL GENERAL MEETING
OF THE CANADIAN-HUNGARIAN SOCIETY
IN VICTORIA

MEGHÍVÓ

A VICTORIAI MAGYAR TÁRSASKÖR
1981 ÉVI RENDES

KÖZGYŰLÉSÉRE

ÖSSZEFOGLALÓ

Egy év elteltével tapasztalatokkal gazdagodva nézhetünk vissza 1980-ra és egyúttal pillantást is vehetünk jövőnkre.

- Múlt évi rendezvényeink aránylag sikerrel végeztek a Vezetőség és az aktív tagok támogatásával. Ezeknek a szokásos eseményeknek a szervezése és kivitelezése sok munkát igényelt és nem lett volna lehetséges a "társzaga" segítségével nélkül. Munkánkat könnyebbé és gazdagabbá tehetnénk új kezek munkálkodása és a munkateher arányosabb elosztása révén.

- Az Ösztöndíj lehetőséget nyújtott arra is, hogy jobban megismerjük egymást - jó és rossz oldalunkat egyaránt - megantitott bennünket kölcsönös tiszteletre és félre tudtuk tenni személyi nézeteltéréseinket minden alkalommal, amikor a MAGYAR ÚJ és a Társaskör látóról kellett tanúbizonyságot tennünk.

- Nyelvünk ápolása, kulturánk és tradícióink megőrzése szípen megnyilatkozott például Kisliskolánk, táncosaink és a Folkfest nyomán.

- Az Ösztöndíj lehetőséget nyújtott arra is, hogy jobban megismerjük egymást - jó és rossz oldalunkat egyaránt - megantitott bennünket kölcsönös tiszteletre és félre tudtuk tenni személyi nézeteltéréseinket minden alkalommal, amikor a MAGYAR ÚJ és a Társaskör látóról kellett tanúbizonyságot tennünk.

- Nyelvünk ápolása, kulturánk és tradícióink megőrzése szípen megnyilatkozott például Kisliskolánk, táncosaink és a Folkfest nyomán.

- Az Ösztöndíj lehetőséget nyújtott arra is, hogy jobban megismerjük egymást - jó és rossz oldalunkat egyaránt - megantitott bennünket kölcsönös tiszteletre és félre tudtuk tenni személyi nézeteltéréseinket minden alkalommal, amikor a MAGYAR ÚJ és a Társaskör látóról kellett tanúbizonyságot tennünk.

- Nyelvünk ápolása, kulturánk és tradícióink megőrzése szípen megnyilatkozott például Kisliskolánk, táncosaink és a Folkfest nyomán.

- Az Ösztöndíj lehetőséget nyújtott arra is, hogy jobban megismerjük egymást - jó és rossz oldalunkat egyaránt - megantitott bennünket kölcsönös tiszteletre és félre tudtuk tenni személyi nézeteltéréseinket minden alkalommal, amikor a MAGYAR ÚJ és a Társaskör látóról kellett tanúbizonyságot tennünk.

- Nyelvünk ápolása, kulturánk és tradícióink megőrzése szípen megnyilatkozott például Kisliskolánk, táncosaink és a Folkfest nyomán.

- Az Ösztöndíj lehetőséget nyújtott arra is, hogy jobban megismerjük egymást - jó és rossz oldalunkat egyaránt - megantitott bennünket kölcsönös tiszteletre és félre tudtuk tenni személyi nézeteltéréseinket minden alkalommal, amikor a MAGYAR ÚJ és a Társaskör látóról kellett tanúbizonyságot tennünk.

- Nyelvünk ápolása, kulturánk és tradícióink megőrzése szípen megnyilatkozott például Kisliskolánk, táncosaink és a Folkfest nyomán.

- Az Ösztöndíj lehetőséget nyújtott arra is, hogy jobban megismerjük egymást - jó és rossz oldalunkat egyaránt - megantitott bennünket kölcsönös tiszteletre és félre tudtuk tenni személyi nézeteltéréseinket minden alkalommal, amikor a MAGYAR ÚJ és a Társaskör látóról kellett tanúbizonyságot tennünk.

- Nyelvünk ápolása, kulturánk és tradícióink megőrzése szípen megnyilatkozott például Kisliskolánk, táncosaink és a Folkfest nyomán.

KÖZELGŐ ESEMÉNYEK

FEBRUÁR 11 SZERDA
NŐI CSOPORT GYŰLÉSE - 2964 RICHMOND RD. - 7:30

FEBRUÁR 15 VASÁRNAP
1981 ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉS - 2451 WINDSOR RD. - 2:00

MÁRCIUS 15 VASÁRNAP
1848 MÁRCIUS IS MEGÜNNEPLÉSE

MÁRCIUS 25 SZERDA
BARTÓK EST A TELEVÍZIÓN - CHAN 2 "SPECTRUM" - 9:30

MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN
KISISKOLA - 2101 CADBORO BAY RD. - OAK BAY JR. H.SCH. 6-8

MINDEN HÉTFŐN
NÉPI TÁNC GYERMEKNEK - 1118 PRINCESS AVE. - 6-7:30

MINDEN SZERDÁN
NÉPI TÁNC FELNŐTTEKNEK - 2964 RICHMOND RD. - 7-9

Place: Windsor Park Recreation Center
Hely: 2451 Windsor Road, Oak Bay
Time: February 15, 1981 - Sunday
Időpont: Beginning 2:00 P.M.
Agenda: Reports of the Executive Committee
Election of the Executive Committee
Distribution of the Offices
Installation of the Officers
All members in good standing may vote on all points of the Agenda

- Tárgysorozat:
- I. részi: Az 1980 évi Vezetőség beszámolója a Társaskör elmúlt évi tevékenységéről.
1. Elnöki Beszámoló
  2. Mésnygyi Beszámoló
- S Z Ü N E T
- II. részi: 1. Az 1981 évi Vezetőség megválasztása.
2. A tisztségek kiosztása a Vezetőség tagjai között.
  3. Az új tisztségviselők beiktatása
  4. Határozat a "mi ÚJSÁG nálunk" tájékoztató 1981 évi kiadása felett.
  5. Szerkesztőbizottság kijelölése
  6. Indítványok

Szavazásra jogosultak mindazok, akik 1981 évi tagdíjukat legkésőbb a közgyűlésen befizetik. Szavazati jogukat csak azok gyakorolhatják, akik a közgyűlésen személyesen megjelennek.
- A szünetben kávét és süteményeket szolgálunk fel.

Rendelhetőek a jövő négy további sikert hozó újabb tónogatók részvételével a talán régi vágyunkat, a dalárdát is sikerül nyelbe ütni.

- Kulturánk és szokásaink ápolása fontos kötelességünk. Ezekkel legalább egyenrangú kötelességünk nemzetünk történelmi nagyjainak és a velük együttjáró függetlenségi szabadsági törekvések ábrantartása és továbbvitele.

- Rákóczy Ferenc, Kossuth Lajos, Nagy Imre neve tükörözik nemzetünk hitét és áldozatát: a FÜGGETLEN és SZABAD MAGYARORSZÁGÉRT vívott harcot. Kanadai emigrációkban nekünk sem szabad megfeledkeznünk itt létünk igazi okáról: 1956 október 23-ról, amely szimbóluma nemzeti törekvésainknak: BOY FÜGGETLEN, SZABAD MAGYARORSZÁGUNK.

Németh József, elnök

DANCE GROUP "BÚZAVIRÁG"

Feb. 21, Saturday, 7:30 p.m.
Central Care Home Hospital
The 3rd or 4th Sunday in February: Salt Spring Island

March 8, Sunday: University of Victoria
March 15, Sunday: Hungarian Freedom's Day
April - Music Festival
May - Mothers Day
" - I.C.A.'s tenth anniversary
June - Folkfest

- The Dance Group is looking forward to these afore mentioned performances very much and also are getting excited about the 3rd annual Hungarian Folkdance Festival. This year it's being held on October 9th to 12th in Regina, Saskatchewan.

- We would like to ask all the admirers and supporters of our dance group: mothers, grandmothers, sisters and anyone who knows and likes embroidery to please, help us with the preparation of new costumes as these will be necessary with our busy future program.

- Those who would like to help please contact Emma Kádár at 385-2662.

I.C.A. NEWS

10 year anniversary Dinner Dance at the Crystal Garden on May 30. - \$ 20.00 per person (only reserved tickets - more in the next Newsletter)

The following meetings are very important for all our members so please try to attend.

- Advisory Council: February 18, 7:30 p.m.
St. Matthias Church Hall

- Folkfest Committee: February 25, 7:30 p.m.
Native Friendship Centre

- Next General Meeting: March 18, Wednesday 7:30 p.m.

- The Annual General Meeting: April 5, Sunday, 2:00 p.m., followed by a pot luck supper and no host bar. - Ukrainian Centre, 3277 Douglas. Emma Kádár

PALI BÁCSIHOZ

Újságunk decemberi számában Pali Bácsi hivatalosan is benyújtotta az ÚJSÁG szerkesztési pozíciójának felmondását, egészségi állapotára hivatkozva. Mindnyájunkat meglepett ez a hír, hiszen Pali Bácsi és ÚJSÁGunk fogalma egybeforrt a hosszú, 5 éves munkálata folyamán.

- Kis újságunk tünk a 4-8 oldalas kis híradónk. A kevés lap mégis - minden példány megjelenésénél örök és napok rengeteg önfeláldozó munkája, szeretete tükröződik. A fényképezés, a technikai kivitelezés, a cikkek írása, gépésése, összerakása, nyomatás és postázás - ezekben a mozzanatokban mind részt kellett venni és mindig egy technikai lap magas fokú lap jutott el rendszeresen hozzánk.

- Köszönjük Pali Bácsi odaadó munkáját és reméljük, hogy egészségi állapota hamarosan jobbra fordul, addig is reméljük, hogy számíthatunk technikai tanácsadására. Németh József.

BÚZAVIRÁG TÁNCCSOPORT

Táncbemutatók:
Feb. 21, szombat este 7:30
Central Care Home Hospital

Feb. 3. vagy 4. vasárnapján: Salt Spring Island
Márc. 8, vasárnap: Victoria University
Márc. 15, vasárnap: Magyar Szabadság Ünnepe
Április - Music Festival
Május - Anyák napja
" - I.C.A. 10 éves évfordulója
Június - Folkfest

- Tánccsoportunk lelkesen készül a felsorolt programpontokra; ugyanígy a harmadik nyugat-kanadai fesztiválra, amely október 9-12-én lesz Regindában (Saskatchewan).

- Szerettel kérünk mindenkit, aki a tánccsoport ügyét szívén viseli: anyákat, nagymamákat, testvéreket és bárkit, aki hímezni tud és szeret segítsenek a tánccsoport ruháinak a kiegészítésében. A bő program lebonyolításához megfelelően bő ruhátár szükséges. A segítségre jelentkezők forduljanak Kádár Eszterhez (385-2662).

NŐI CSOPORT GYÜLÉSE

Januári gyűlésünkön mindössze négyen jelentek meg - köszönöm szépen csaknak, akik ott voltak. Februári gyűlésünk 11-én lesz a Knox presbyteriánus templomban 7:30-kor.

ADOMÁNYOK

Köszönettel nyugtazzuk az alábbi adományokat a Tánccsoport részére:

Kováts-Flotás Lally . . . . . \$ 20.-
Tattay Pál . . . . . \$ 20.-

LEVELESLÁDA

Mehéz

Testvérek! Magyar lap vitelének csak egy titka van: a kritika nem számit!

"LITTLE GIRL" by Ed Apt
© 1981
Victoria, B.C.

mit! Udvozzlet!
Ed Apt

19.1.81.

KAPUS ELVIRA

Az USA-ban nem egyszer igyekezten victorial magyarjaink közül bemutatni azokat, akik talán nem közsímsertek a kolóniában, de büszkeséggel kell tekintenünk rájuk, mert tisztességet és becsületet szereznek a magyar névnek. Kapus Elvira az egyike ezeknek, aki a Victorriában is közkezdvelt "Tehér sport", a tennisz terén ért el elsőrangú eredményeket.

- A Victoria Times versenyében 1975 és 1977-ben első lett a női egyesben, 1977-ben első a női párosban; a Stadacona Park versenyében 1975, 1977 és 1979-ben első a női egyesben, a női párosban és a vegyes párosban, Nanaimóban 1979-ben három verseny női egyéni győztese, és végül sikerei tetőzésére 1980-ban a Kelowna-i B.C. nyári sportversenyeken megkapta a legjobb női versenyző aranyérmét.

- Elvira már Magyarországon lelkes teniszszó volt: érmei és díjai bizonyítják gyönyörű eredményeit. Fotóriportunkban bemutatjuk olvasóinknak Elvira magyarországi és victorial érmeit és tisztelatófójtait; Őt és kis családját: férjével és aranyos kis Zoolti fiával San Juan utcai otthonukban.

Nehéz-e a magyar nyelv? — ezt a kérdést fejtegette Illyés Gyula jó néhány héttel ezelőtt a Népszabadság-ban, a végül megállapította, hogy — ellentétben a tévhittel — a magyar nyelv nem nehéz. Egy-két héttel később a nyelvész jogán hozzáadott a kérdéshez F. I., és vitatva Illyés véleményét, annak a nézetének adott hangot, hogy a magyar nyelv nem nehéz, nem is könnyű, pontosan olyan, mint a többi nyelv: Mivelhogy ezt a kérdést azóta nem horgyalja senki, tessék megengedni, hogy most már én is letegyem a garnát: nekem felfogom sincs arról, hogy a magyar nyelv nehéz-e vagy könnyű. Ha arra gondolok, hogy már két-három éve koromban beszéltém és értettem magyarul, azt kell hinned, hogy a magyar nyelv nem lehet nehéz. Ha azonban J. S-re, Párizsból ide származott francia ismerősrőmre gondolok, azt kell gondolnom, hogy a magyar nyelv mégiscsak nehéz, mert háms éve él Pesten, de nyelvűnköt, amit én két-három év alatt megtanultam, még ma sem beszéll igazán jól.

E kérdés kapcsán azon tűnődtem a minap, hogy ha magyarul nem a magyar volna, mi minden nem tudnék megtanulni ebből a nyelvből. Csak úgy hirtelenségen felcsörtém magamban néhány „apróságot”, melyet — legjobb hitem szerint — sohasem tudnék megtanulni, ha történetesen nem magyarok szölettek volna.

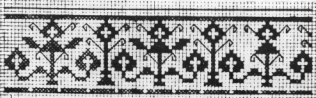
Mindenesetűt a tárgyas és a tárgyatlan igerzóságot, de az hoztóránásán nehéz minden idegen ajkúnak. Ném tudom továbbá megtanulni, hogy a fő tárgyatele követ, de a fő tárgyetele nem hovat, hanem havat és a fő tárgyetele nem avat, nem is avat, hanem söt. És ha már a tárgyetelekű tartunk, aligha menne a fejembe, hogy a fő tárgyetele tőt, de a fő tárgyetele füvet, valaki ígérhet nekem füvet és sőt, de ha mindent ígér, csak füvet és sőt nem, akkor azt mondand: sőt-főt ígér, tehát a füvet is úgy ígéri, mintha füvet, ssss gardon tőt ígérne.

Nem tudom, valaha is elcséjtáttánám-e, hogy a kolbász létezősebb, mint a kolbász, a randa csúnyább, mint a randa és a berevta élesebb, mint a borovta. Kéltém azt is, hogy az alásik és az alászik között különbséget tudnék tenni, hogy tudmüllik a kedves és azellid nagymama (ha így akarom mondani) alászik, de a rablógylősema már csupán azt mondhatom, hogy alászik, ő bizony nem alászik, hanem nem kedves a szívének az az alászikára való gőzöngés.

Na és persze az illes igék! Nem könnyű így. Azt bizonyosan megtanulnám, hogy az ember nem esz, hanem eszik, sőt az állat is eszik és nem esz, sőt a fene is eszik, mert ha külvén akarom elháritani az ételt, amivel megkínálnák, így kékít fel: eszik a fene! De ha megbínom, hogy nem fogadjak el, akkor már esz a fene, vagyis a fene csak akkor eszik haesen, ha engem esz, egye meg a fene, de bonyolult.

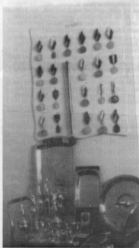
Kévs nekem lit a helyem arra, hogy a magyar nyelv minden csalátfajtságtól felcsörtni akár csak mag is kísérlejem. Hogy másszen lehet valami nagyon könnyű nyelv, azt az is bizonyítja, hogy igen sok magyar ajkú sem tud jól magyarul: újságcsikkok, de még irodalmi igényű művek is tanócskának érűl. Nem is beszélve arról, hogy egy-egy szó jelentéséből a tanulóbak sem ismerik. Még egy fél éve sincs, hogy egy tantervezőcsőt (mészkösen: kultúrka területen dolgozik az illető), így börtöntam: Add át szövőteletet a kedves nőbék! Mire az illető méltatlankodva így felelt: „Nem tudok, hogy már feleségül vettem?”

PALÓC HIMZÉS

Kézeldő női ingrófi. Pamutos kallottó vásznon fekete pamutfonallal varrva. A kasmok gépöltéses munkával himzettek. Széldén fehér horgolt csipke.

- Palóc Múzeum Órháalom

FOTORIPIORT

APT. KINGA
#J. KÁDÁR IGNÁC
TATTAY PÁL
FELVÉTELEI

FOTORIPORT

APT. KINGA
#J. KÁDÁR IGNÁC
TATTAY PÁL
FELVÉTELEI

MAGYAR MULT

BESZÉLGETÉS

IDB. MOLNÁR JÓZSEFFEL

Az ÚSÁG utolsó évfolyamának talán a legérdekesebb, de mindenesetre a legtanulságosabb részét voltak Molnár Józsi bácsi visszaemlékezései a közelebbi és távolabbi magyar multra. Ő egy távolabbi generáció gyermeke - magán is egy generációval a victoriál magyarok zöme mögött járok - az ő emlékei visszavezetnek egy korba, amelyet a legtöbben már csak az írodalomból ismernek. Ahogy Németh Józsi írja az ÚSÁG-ról ebben a számban: nem sok az a 4, 6 vagy 8 oldal, amelyet havonta olvasóinknak szánunk, de hatalmas munka kiválasztani, mi a leghasznosabb emigráns olvasóink részére. - Most, amikor utóljára állítom össze az ÚSÁG havi tartalmát, nem szabad elfelejtenem Józsi bácsiról, akinek még rengeteg érteke jegezete van papíromra kötött. Igyekeztem bizonyos történelmi szelvényeket csinosítani feljegyzéseiben, így sok minden kinaradt a megjelent részletekől. Ezekből most még beláteszek annyit az utolsó számba, amennyi bele fog férni.

- Mókásról külön fejezetet kellett volna írni: hogy áta meg a magyarság sáthuzásával a saját sírját. Akkor csak háromfél szakadt a magyarság. Na talán 5 vagy 6-fel. Zepolya Jánosról, János Zsigmondról, Martinuzziiról emlékezik meg Józsi bácsi feljegyzésében:

- 1551-ben Pallavicini, Castaldo császári tábornok egyik tisztje volt, aki a tábornok parancsára Fráter György bibornokot leszúrta az alvinci öreg kastélyban. - A Pallaviciniek "magyar" nagnácok lettek. Késői utódjuk Pallavicini Antal őrfog 1945-ben az u.n. "demokratikus" hadsereg tisztje lett (Ludovikát végzett), nevét hivatalosan Pálánkásra változtatta. Csak magyarul tudott. Ő szabadította ki Mindsenty hercegprinsát egy dunántúli faluból (a börtönből Nagy Imre engedte ki 1954-ben). Az 56-os események hatására a primás örögdét székkergette, úgy hozta Budapestre. Nem menekült el nyugatra. Természetesen Kádár bíróságára huzatta. Hísi halált halt. Talán az egyetlen idegen származású magyar nagnác, aki ősei hibáit kiköszörülte. - Nem úgy, mint a nagymajtényi fegyverletétől híres (1711) Károlyi Sándor "dicső" utóda, Károlyi Mihály, aki 1919-ben Kun (Kohn) Bélaékat kiszabadította a gyűjtőfogházából és átadta neki és társainak a baltáimat.

Jött a 133 napos rémuralom. Ekkor már egy kis faluban tanító voltam. Komisz világ volt! - Ennek már 61 éve. Öreg vagyok, de jó emlékszem az akkori eseményekre, és szívesen adom át emlékeimet a fiatalabb generációnak.

* * *

Pázmány Péter Nagyváradon született, protestáns szülőktől. 13 éves korában átírt a római katolikus vallásra. Neki köszönhető, hogy a főurakat visszatartelte Rádóshoz. Pedig az ő idejében már csak három főúri család volt katolikus. Pázmány jó magyar volt. Nem szerette a németeket és olasz csatlócsuikat. Híres kijelentése: "Vigyázzatok, különben gallérunk alá pökik a német!" - Biboros-hercegprins lett. Ő alapította a bécsi Pázmáneumot, amely katolikus papnövelde volt. Ez volt boldogult Mindsenty József lakóhelye - rövid három évig. Nem volt protestánsellenes: a magyar reformátusság leghíresebb püspökét, Ravasz Lászlót ő kereste fel Kálvin-téri hivatalában, hogy megbeszedjék, hogyan segíthetnének a szegény magyarokon. - Ravaszt Rákosiék elűzték néhány havi börtön után. Lányfalun telepedett le, ott halt meg néhány éve 93 éves korában.

* * *

Visszaemlékezéseimet a Habsburg ház történetével kezdem. Van még sok mondanivalóm a Habsburgokról. Mária Terézia utóda II. József volt, az u.n. kalapos király. Németesíteni akart, de a protestánsokat nem űlozta: annál több eszmé volt! A Szent Koronát Bécsbe vitette. Kiadta az ún. Türelmi Rendeletet. Őlete végén németesítő rendeleteit visszavonta, sőt meg akarta koronázni magát, de a sors keze nem engedte. A korona visszatérése után nenszokóra meghalt.

- Még valamit a Habsburgokról. Az utolsó nácor István főherceg volt, 1848-ig. Fia, az "Öreg" József iszó magyar lett. A fiatalabb Józsefet Bécsben "Rákci"-nak szmólták. Az I. Vilgháborúban hadtest-, majd hadseregpáncsnok lett. Velen is keset fogott. Meglátogatta a frontot. Természetesen minden szakasz szúrnyitászest (tisztjelölteket) megszólította. Kérdésre: mi a polgári foglalkozása: válaszoltam, tanító. Hol végzett? - Debrecenben. - A kollégiumban? - Igenis, Felsőegs Urami-Közönm. - Keset fogott, ment a többi baka felé; néhányat megszólított.

* * *

Volt a tanítóképző intézetnek egy igen tudósi fiatal tanára. Főldrajzot és történelmet tanított. 1918 januárjában már egyetemi magántanár lett. Ott voltam, mikor beiktatták és disszertációját felolvasta (megvédte, monszand ma). - Az volt a szokása, hogy hetenkint kétszer kérdezni lehetett tőle bármit - szaktárgyaival kapcsolatban.

LEVÉL A SZERKESZTŐTŐL

- 1913 éssén történt. Egyik osztálytársam megkérdezte: "Tanár Úr kérem! Igaz-e, hogy rövidesen háború lesz?" - Felelet: Less, kérem. (Még akkor nem döröült el Princip Gavrilo revolvere Sarajevóban). Még pedig 1915-ben, de legkésőbb 1918-ban, talán akkorra már vége is lesz (Cassandra jóslat). Okai: Franciaországot Elzász és Lotharingia sorvasztó vágya tüzelte; a Revanche. A németeket a gyarsati világbirodalom álma - az angolokat annak megdrássa a németekkel szemben. Csozországot a Balkán, Csozporusz és a Dardanellák után vágy emésztette. Olaszország Déltől felé pillantott. Románia lesben állt az erdélyi határon. Ausztria az ukrainai buszárlokkal remélte önállótó tenni mezőgazdaságot. Szóval mindenkinek volt "bekapnivalója" Csak a magyarnak nem, a-ki csak Ausztria függvénye volt.

Ferenc Ferdinánd, akinek a meggyilkolása megindította az első világháborút, magyargyűlöletéről volt ismeretes. A monarchia szilvjait istápolta; az osztrák-magyar dualizmust a szilvok és románok bevonásával trüliamussá akarta átalakítani. Erdélyt a románoknak ígérte, a horvátok, szilvonok, csehek önálló államot kaptak volna a monarchia keretében. Felesége, Chotek Zsófia cseh grófnő, házassága morganatikus volt, négy gyermeke nem vehetett részt a trónöröklésben. - Valdságság dührohamot kapott, amikor 1906-ban Békközi és a rodostói szándékotk havait nagy pompával és ünnepléssel hozták haza és temették el a kassai székesegyházban. - Hogy a monarchia szilvjai szimpatizáltak a Ferenc Ferdinándi törekvéseivel, azt na néhez megálapítani a gyilkos szerb volt, a gyilkosság a boszniai Szarajevóban történt, 1914 június 28-án, Vidovdan ünnepén, amelyen az egész délszláv világ a Rigózezei csata emlékét ünnepli: súlyos ünneppontásnak tartották a monarchia trónörökösének a jelenlétét.

Az első világháborút megelőző nyomott atmoszféra tipikus jelensége volt a hírhedt Redl botrány. Redl ezredes a prágai hadtest késeiáhrító főnöke volt. Az oroszok kinyomozták, hogy homosexualis - nyomás alá vették, botrányral fenyegették; kizsárolták belőle a monarchia összes titkos hadi készüléteit. Mikor a botrány kipattant, Redl öngyilkos lett, és az összes felvonulási terveket meg kellett változtatni. A monarchia hadereje amagy is messze nögtötte maradt harcokészültségben a Német Birodalomnak, amikor 1914 júliusban a Koronatanács katonai megtorlást határozott el Szerbia ellen. Tisza István magyar miniszterelnök volt az egyetlen, aki ellene szavazott. Mégis ő volt az első áldozata az októberi forradalomnak.

A történelem már évszázadokkal eselőtt kimondotta az ítéletet az emigrációkról: senkit sem tanulnak és senkit sem felejtnek. Amikor őt esztendőn keresztül több alkalom volt a victoriái magyarsághoz szólanom, mint bárki másnak az USAÓN keresztül; mindig azt tartottan szem előtt: kiemelné, hogy tanulunk kell és felejtendük kell.

- Sajnos, magának kellett tapasztalnom, mi lyen néhez az ilyen történelmi drámatokkal szembehelelyezkedni. Aki nem akar sem tanulni, sem felejtetni, az kényyszeríteni nem lehet. És ez volt a következő elv, amit szem előtt tartottam az USAÓN szerkesztésében: senkit sem lehet arra kényyszeríteni, hogy a saját felfogását megváltoztassa. Sokkal nagyobb erőf kel-lenének ehhez, mint ami nekünk rendelkezésünkre áll. Sohasem próbáltam ezért, hogy bárkit is befolyásoljak a magam felfogása vagy nézőpontjai érdekében. - Vannak, akik a világot csak fehéren és feketén látják, akik azt tartják, hogy az igazság csak egy dson érhető el, és aki nem az ő utjukon jár, az szánalmasan tévelyeg. Hála Istennek, a kanadai atmoszféra azoknak segít, akik a közbenső árnyalatok is értékelni tudják.

- Az USAÓN 5 évfolyama - több, mint 50 szán - tanúsága ennek az igyekezetneknek. Megpróbáltam minden victoriái magyar - és nem magyar - részre olyan havi értesítő szerkesztetni, amely mindenkinek ad valamit, és senkit sem sért meg. Ha voltak is olyan esetek, amelyek nem felelnek meg ennek az elvnek, azok is csak annak a bizonyítékai, hogy nem utasítottam vissza senkit, akiről feltételezhettem, hogy meggyőződéssel ír a saját igazáról - ha nem is értetlen vele egyet.

- Talán nem végleges búcsu ez a victoriái magyarságtól. Az USAÓN szerkesztését, ahogy azt igyekeztem öt éven át ellátni, tovább vinni nem vagyok képes. Ha a jó Isten segítségével - és egy jól megérdemelt pihenő után - egészséggem megjavul, vagy legalább is nem rosszabbodik, szívesen segítke a havi értesítőnek. Nem mint szerkesztő. legfeljebb, mint munkatárs. - Hálsán köszönök mindenkinek, akik öt éven keresztül segítettek. Pali bácsi

VÖRÖSMARTY MINÁLY A VÉN CIGÁNY

Húzd rá cigány, megintsd az árt, Ne lógasd a lábadat hiába; Mics ér a gond kenyéren és vízen, Tölts hozzá bort a ridg kupába. Mindig így volt e világi élet; Egyszer fázott, mászor lánggal égett; Húzd, ki tudja meddig húzhatod, Mikor lesz a nyűt vonóból bot; Szív és pohár tele búval, borral, Húzd rá cigány, ne gondoldj a gondáll!

Véred forjton, mint az órvény árja, Rendüljön meg a velő agyadban, Samed éjjen, mint az üstökös láng, Hérod zengien vésszél szilajjában. És keményen, mint a jég verése, Odalet az emberek vetése - Húzd, ki tudja meddig húzhatod, Mikor lesz a nyűt vonóból bot; Szív és pohár tele búval, borral, Húzd rá cigány, ne gondoldj a gondáll!

Tanulj dalat a zengő zivatarról, Mint nyög, ordít, jégast, s érés bómbló; Fákast tőp ki és hajókat sördel, Életem fojt, vadat és embertől; Hérod van most a nagy világban, Isten stija reszket a szent honban. Húzd, ki tudja meddig húzhatod, Mikor lesz a nyűt vonóból bot; Szív és pohár tele búval, borral, Húzd rá cigány, ne gondoldj a gondáll!

Kié volt ez előjött sohajts, Mí évölt, s ír e vad roszban, Mí döbrömből az ég botoztatám, Mí sokog mint malom a pokolban? Hulló anygal, tőr szív, drótt lélek, Vért hadak vagy vakmerő remények?

BERZSENYI DÁNIEL

A MAGYAROKHOZ

Romlániak indult hajdan erős magyar! Nem látod, Árpád vére miként fáj? Nem látod a bosszús égeknek Ostromait nyomorult hazidont?

Nyolc századoknak névzártsája közt Románok Budának tornyai állanak, Amár ezerszer vak tüzedben Véreidet, magadat röpörted.

Elsője, hidd el, mostani veszni-tört Erkölcsöd: undok véprafajzatok Dőlők fel e várt, mely sok ádás Ostromokat mosolyogva nézett.

Nem rothasztott el égedet egykoron A vad tatár kőn szeresi táboa, S világot ostromló töröknek Napkeletet leverő hatalmak;

Nem fojtathott meg Zápolya öldöklő Szekája, s titkos gyilkosaid keze, A szent konvenczién feresző Visszavonás tűze közt megállt!

Maest régi erkölcs s szűpleti férfiak Kándót s vesztett fengetéggel köntöt; Birkóva gyűzött, s Herkulésztől Ércszagonyt reszgett keszében.

Húzd, ki tudja meddig húzhatod, Mikor lesz a nyűt vonóból bot; Szív és pohár tele búval, borral, Húzd rá cigány, ne gondoldj a gondáll!

Mintsa újra hallandók a pusztán A lázadt ember vad keszeveit, Gyilkos tszavér botja zuhanásá, S az első árva sárbeszedeit, A keselynek szárnya csatogását, Prometheusz halhatatlan kínját. Húzd, ki tudja meddig húzhatod, Mikor lesz a nyűt vonóból bot; Szív és pohár tele búval, borral, Húzd rá cigány, ne gondoldj a gondáll!

A vak csillag, ez a nyomoru föld Hadd feregion keserő lelvében, S annyi bűv, szenny s ábrándok dühétől Tiszuljon meg a vihar hevében, És hadd jöjjen el Noé birkája, Mely egy új világot zár magába. Húzd, ki tudja meddig húzhatod, Mikor lesz a nyűt vonóból bot; Szív és pohár tele búval, borral, Húzd rá cigány, ne gondoldj a gondáll!

Húzd, de mégsé, - hagyj békét a húnak, Lész még egyszer ünnepe a világón; Majd ha elfárad a vérs haraja, S a viszály elvész a csatikon, Akkor húzd meg újra lelkesedve, Iseneknek teljék benne kedve. Akkor vedd fel újra a vonót, És derüljön szordon homlokod, Szűd teljék meg az öröm borival, Húzd, s ne gondoldj a világ gondjával.

*****
Most lassó mérge, lassu halál emézt.
Nézd: a kevély tolyg, melyet az éjszaki
Szelelése le nem dönt, benne-termő
Férgek erős gyökereit megdélit,

S egy gyenge szőlőtől földre terítették!
Így minden ország támasza, talpköve
A tiszta erkölcs, mely ha megvész,
Róma ledől, s rabigába görbed.

Mi a magyar most? - Rút szarharis váz.
Létező fényes nemzeti bélyegét,
S hazája földét védfalából
Rak palotát heverőhelyének;

Elődeinknek bajnokai köntösét
S nyelvet megpíván, rőt idegent cserélit,
A nemzet örökéletét tapodja,
Gyermeki báb puha szíve tárgya. -

Oh! más magyar kar mennyőke villogott
Antila vérs harcai közt, midőn
A félvilággal szembeállított
Nemzeteket tapodó haraja.

Más néppel ontott bajnokai vért hazánk
Szerejét, Árpád, a Duna partjain.
O, más magyarral verté visszas
Nagy Hunyadiak Mahomet hatalmát!

De jaj, csak így jár minden az ég alatt!
Fergő viszonosság járma alatt nyűgünk,
Tündér szerencsének kénye hány-vert,
Játszva emel, s mosolyogva ver le.

Felforgat az nagy századok érckeze
Mindent; ledől már a nemes lílion,
A büszke Karthago hazalma,
Róma s erős Babilon leomlott.

MINDEN FAJTA CEMENT ÉS BETON
MUNKÁT VÁLLAL
KÁDÁR IGNÁC
139 SIMS TEL: 385-2662

1550 CEDAR HILL CROSS ROAD
TEL: 477-3023

INGATLAN ÖGYBEN LEGJOBB SEGÍTSÉG A
BRITISH AMERICAN REALTY LTD.
947 FORT TEL: 385-1431

Bayview Builders' Supply (1972) Ltd.

SUPPLIERS OF QUALITY BUILDING MATERIALS

B. HORVATH, B.S.F. PH: 748-8818
PRESIDENT BOX 10, MILL BAY, B.C.

ISLAND DRY-WALL LTD.

MINŐSÉGI MUNKA AZ OTTHON,
MŰHELY ÉS IRODA RESZÉRE

GURALY JÓZSEF

561 HILLSIDE TEL: 388-5378

**ALL-TEMP
REFRIGERATION**
TUBES & TITLES

Refrigerators & Freezers
Commercial Displays &
Sales

4-1046 MASON (AT COOK)
TEL: 383-7213

EDITH FACIAL STUDIO

NYÚVÁZTÓ KOSZMETIKAI KEZELÉS MANICUR
TARTÓS SZEMPILLA ÉS SZEMÖLDÖK PESTÉS
EPILLÁZÁS - GYANTÁZÁS - KOSZMETIKAI ÖNKÉK
KATI KÖVÉR 3044 HARRIS ST. TEL: 383-1991

UJSÁG

A Victorial
Magyar Társasoktr
Havi Értesítője.

Kiadja a Vezetőség.
Szerkesztői szottság: Juhász Rezső,
Sey Ferenc, Túrje Miklós,
Lektor: Visslai János.
Szerkesztő: Tattay Pál - 477-2570
229-1680 Poplar St. - VÖP LK7

CAPTAIN COOK TRAVEL

HUNGARIAN DEPARTMENT Albert J. Horvath Ph.D.

1744 West Broadway
Vancouver, B.C.
V6J 1Y1

Telephone:
Bus: (604) 734-8282
Res: (604) 928-3482
Cable Address: Airtravel